

ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

2021-1-TR01-KA220-VET-000024977 -Genç Çiftçileri Yenilikçi Çözümler Kullanarak Sağlıklı Toprak ve Organik Gıda için Kompost Üretmeye Teşvik Ediyoruz

«**Komposter Projesinin Yaygın Etkisi: Isparta
Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Örneği**»

Prof. Dr. Kamil Ekinci

Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi
Ziraat Fakültesi

Tarım Makineleri ve Teknolojileri Mühendisliği Bölümü

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, 2024

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

ISPARTA

UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

Projenin amacı

- Projenin nihai amacı kompost yapımını öğreterek organik üretimin yanı sıra toprak sağlığının iyileştirilmesine de katkıda bulunmaktır.
- Sürdürülebilir kompost üretim yöntemleri konusunda eğitim programları tasarlamak ve bu yöntemleri uygulamaya koymak,
- Çiftçileri eğitmek ve bazı yenilikçi kompostlama yöntemlerinin uygulanması için kompostlaştırmaya ilişkin pilot değerlendirmelerin yanı sıra pilot tatbikatlar düzenlemek.

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

Kompostlama (Sıcak kompostlama)

- Proje kapsamında, Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Kompost ve Biyogaz Laboratuvarında Kompostlama ve Bokaşi Kompostlama Eğitim çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Eğitim çalışmasının ilk bölümünde **kompostlama işlemi (sıcak kompostlama)** ikinci kısmında ise **bokaşi kompostlama** konusunda bilgi verilmiştir. Programın ikinci gününde uygulama yapılmıştır.
- Genç çiftçi, öğrenci, hobi bahçe sahiplerine, kompostlama işlemi ve bokaşi kompostlama hakkında eğitim sunumları yapılmıştır.
- Kompostlama sunumu içeriği: kompostlama, kompostlamayı etkileyen etmenler, kompostlama metotları, kompostlama malzemeleri, kompost uygulamaları hakkında bilgi verilmiştir.
- Bokaşi kompostlama sunum içeriği ise, bokaşi nedir ?, faydalı mikroorganizma serumu hazırlama, bokaşi turşulama, bokaşi kompostlama konularından oluşmaktadır.

Kompostlama işlemleri ve bokaşı kompostlama Eğitim programı

Program Akışı:

24. Mayıs 2023 Çarşamba Saat 9.30

- Katılımcılarla bir anket çalışması “Kompost Hakkında Neler Biliyoruz?”
- Prof. Dr. Kamil EKİNCİ “Kompostlama ve Yöntemleri” konulu sunumu:
Karıştırılmalı Yiğın, Havalandırmalı Statik Yiğın, Reaktör Kompostlama, Döner Tambur Kompostlama Yöntemleri

Öğle Arası - Yemek İkramı

Saat: 13.30 – 17.00 Ziraat Fakültesi Çiftliği “Kompost Uygulaması”

24. Mayıs 2023 Perşembe Saat 9.30

- Zir. Y. Müh. Emine EKİNCİ “Bokaşı Kompostlama Yöntemi” konulu sunumu uygulamalı olarak gösterilecektir.

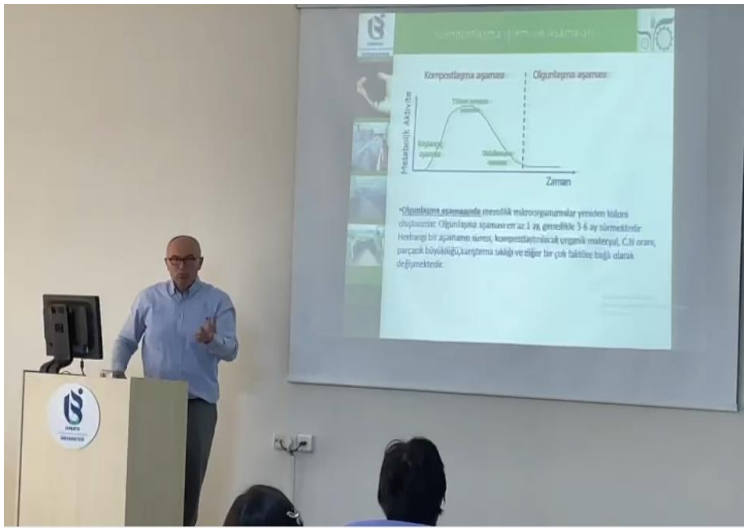
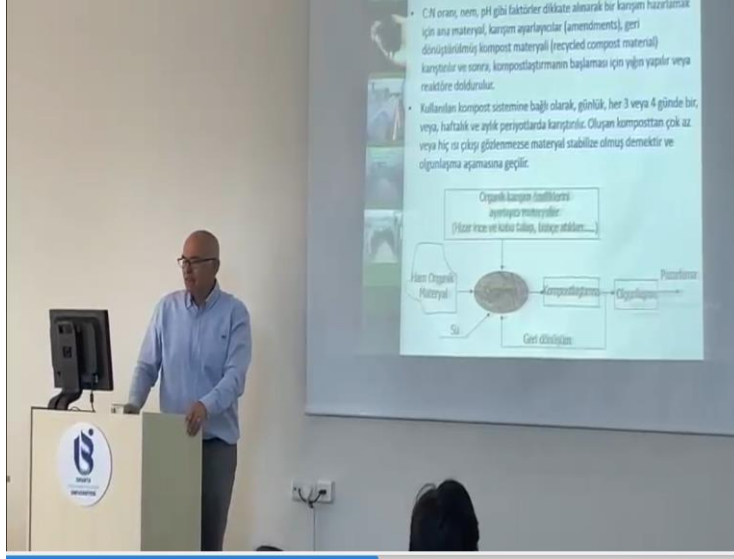
25 Mayıs 2023 Perşembe Saat 11:30-12:30

- Çarşamba günü Çiftlikte yapılan “Kompost Uygulamaları” ‘nın İzlenmesi
- Katılımcılarla anket çalışması “Kompost Eğitimiyle Neler Kazanıldı? “
- Sertifika Takdimi ve Bitiş

Kompostlama sunumu

Kompostlama sunumu

ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

Kompost ve Biyogaz Laboratuvar'ında Uygulamalı Kompostlama Eğitimi Katılımcıları

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

Uygulamalı Kompostlama Eğitimi

ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

Kompost ve Biyogaz laboratuvarının tanıtımı

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

Kompostlama Eğitim Programında Kullanılan Materyaller

Sığır gübresi

Çim atıkları

Saman

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

Reaktör kompostlama

ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

Döner tambur kompostlama

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

Kutu (bin) kompostlama

ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

Tel örgülü (bin) kompostlama

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

Karıştırmalı yığın (kürek ile) kompostlama

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

İkramlar

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

Kurulan yığınların takibi ve eğitimi

ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

“Bokashi Kompostlama Yöntemi” konulu sunum (Emine EKİNCİ, Yüksek Ziraat Mühendisi)

ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

Bokashi composting

ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

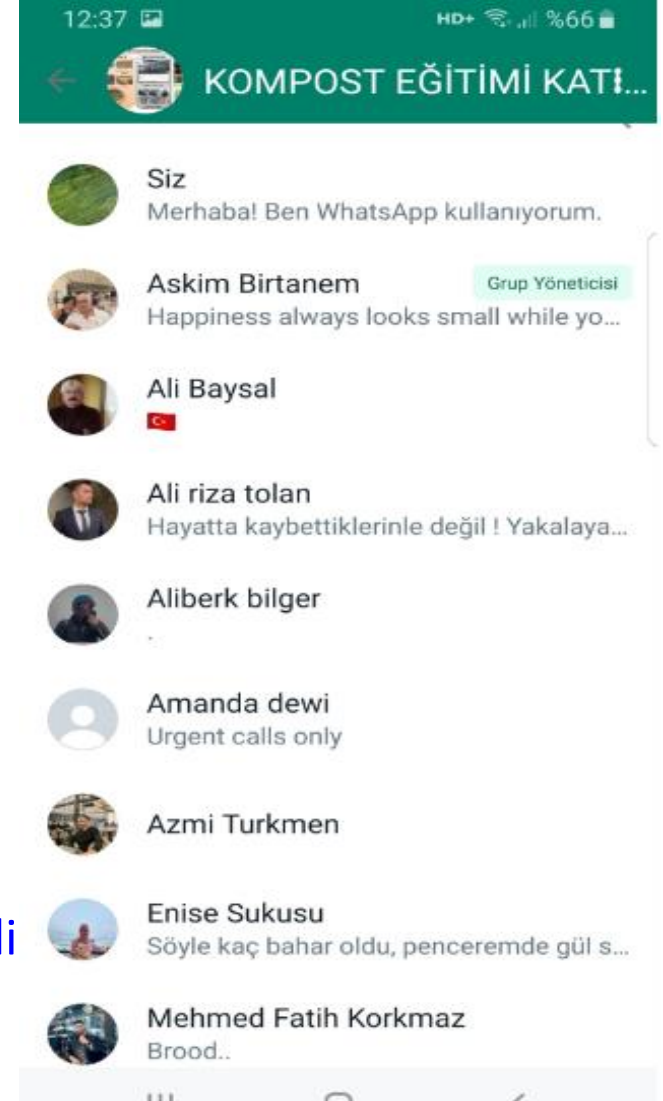
TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

Kompostlama işlemi ve bokaşı kompostlama Eğitim programı sonrası gelişmeler

- Eğitim programına katılan öğrenci, genç çiftçi ve hobi bahçe sahiplerinden oluşan **WhatsApp** grubu kuruldu (**KOMPOST EĞİTİMİ KATILIMCILAR**)
- Bu grubun 34 üyesi bulunmaktadır ve kişiler gerçekleştirdiği faaliyetler konusunda aktif olarak bilgilendirme yapmakta/yapılmaktadır.
- Grup içinde genç çiftçiler, öğrenciler ve hobi bahçe sahipleri bulunmaktadır.
- Bu grupta öne çıkan konular: sıcak kompostlama ve bokaşı kompostlama
- Fakat biyoçhar üretimi ve kullanımı ile ilgili konularda gündeme gelmektedir.
- Bu grupta bulunan yerlerin yapmış olduğu çalışmalar sunulacaktır.

ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

Küçük ölçekte karıştırmalı yığın (windrow) kompostlama sistemleri: **KKTC- Lapta belediyesi**

Reçete

%65 ağaç budama atıkları

%33 sığır gübresi

% 2tavuk gübresi

Ağaç budama atıkları

Sığır gübresi

Tavuk gübresi

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

Küçük ölçekte karıştırmalı yığın (windrow) kompostlama sistemleri: **Parçalama ve yığın oluşturma**

Parçalama

Yığın hazırlama

Yığın hazırlama

Yığın karıştırma

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

Küçük ölçekte karıştırmalı yığın (windrow) kompostlama sistemleri: **Sıcaklık ölçümü ve takibi**

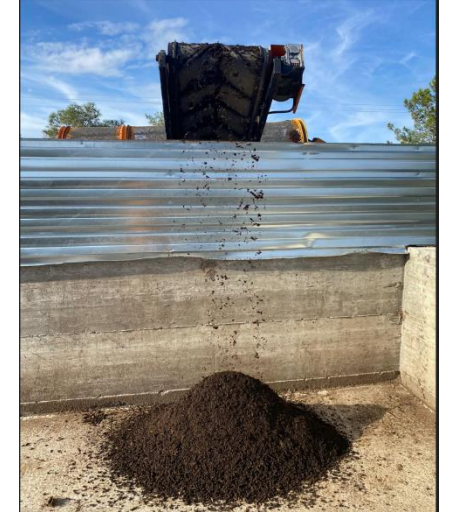
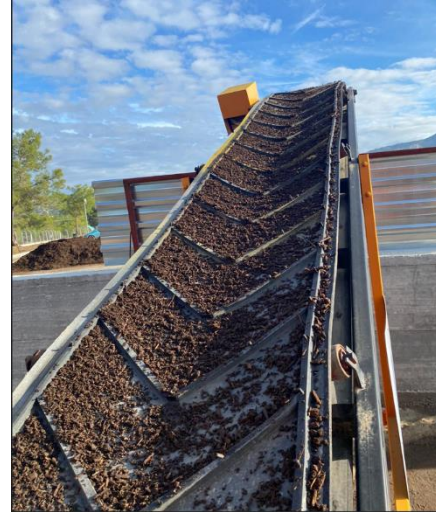
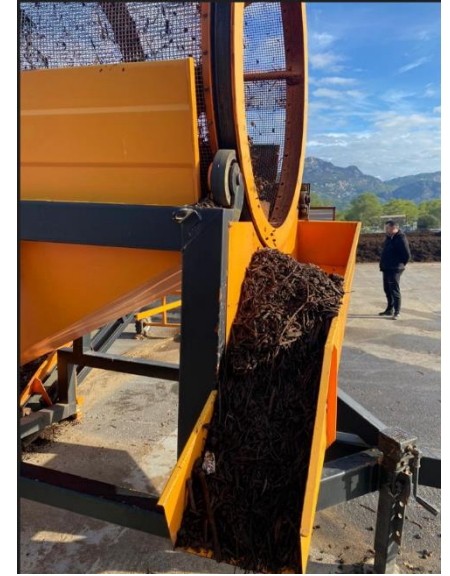
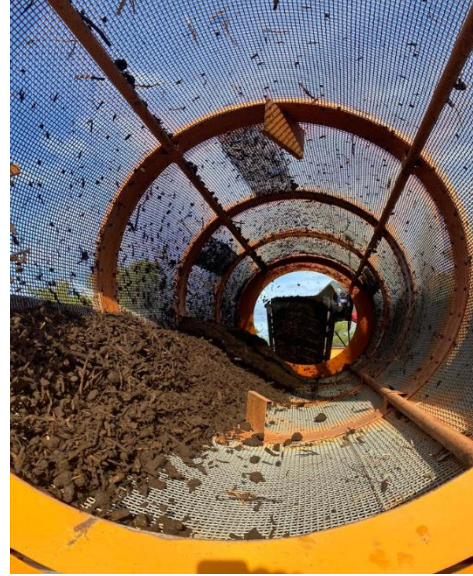
TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

Küçük ölçekte karıştırmalı yığın (windrow) kompostlama sistemleri: **Eleme**

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

Osmaniye Yağlı Tohumlar Araştırma Enstitüsü

-Karıştırmalı yığın (windrow) kompostlama sistemleri: Kürek ile karıştırma

	Yaş ağırlık (kg)	Nem (%)	Kuru kütle (kg)	Su miktarı (kg)	C (%)	N (%)	C/N oranı
Yerfıstığı kabuğu	700,00	10,00	630,00	70,00	50,04	1,19	42,05
Yerfıstığı yeşil aksam	500,00	15,00	425,00	75,00	50,37	1,81	27,83
Tavuk gübresi	300,00	50,00	150,00	150,00	37,34	3,23	11,56
Büyükbaş hayvan gübresi	400,00	60,00	160,00	240,00	31,38	1,85	16,96
Su	1530,00	100,00	0,00	1530,00	0,00	0,00	0,00
	3430,00	60,20	1365,00	2065,00		1,68	27,64

ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

Karıştırmalı yığın (windrow) kompostlama sistemleri: Kürek ile karıştırma tekniği

Yerfıstığı yeşil aksam +Yerfıstığı kabuğu

Tavuk gübresi

Büyükbaş hayvan gübresi

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

Karıştırmalı yığın (windrow) kompostlama sistemleri: **Yığın**

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

Karıştırmalı yığın (windrow) kompostlama sistemleri: Periyodik yığın karıştırma

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

Karıştırmalı yığın (windrow) kompostlama sistemleri **Sıcaklık ölçümü ve takibi**

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

Karıştırmalı yığın (windrow) kompostlama sistemleri: **kompostlaşma**

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

Hobi kompostlama

- Yığındaki mikrobiyal yaşamı sürdürmek için su gereklidir ve oksijen aerobik koşulları korur.
- Yaygın olarak "**yeşil**" olarak anılan azot bakımından zengin malzemeler tipik olarak nemlidir ve daha yüksek oranda azot/karbon içerir.
- Yeşiller yemek atıkları, çimen, kahve telvesi ve diğerleridir. Karbon açısından zengin malzemeler veya "kahverengiler", yeşil malzemeleri dengelemeye yardımcı olur ve tipik olarak yapraklar, saman, gazete ve talaş gibi kuru, kırılğan malzemelerdir.

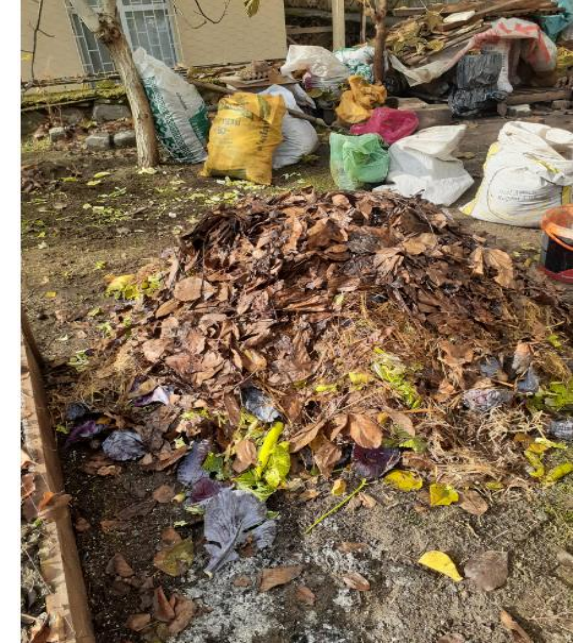

ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

Bahçe tipi yığın kompostlama-Nabi Boran

Sebze atıkları,
çim, yaprak
karışımı malzeme

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

Bahçe tipi yığın kompostlama-Nabi Boran

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

Bokaşı kompostlama-Nabi Boran

Bahçe tipi yığın kompostlama-Ali Uysal

Yapraklar+ kıyılmış
Pazaryeri atıkları

Pazaryeri atıkları

Yapraklar

ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

Bahçe tipi yığın kompostlama: parçalama

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

Bahçe tipi yığın kompostlama: yığın oluşturma

Yığın içerisine az miktarda hayvan gübresi ilavesi (bu konuda dikkatli olmak gerekir. Koku üretimi riski vardır. Komşular şikayet edebilir

Yığın içerisine nem durumuna göre su ilave etmek gerekebilir.

ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

Bahçe tipi yığın kompostlama: Periyodik karıştırma

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

Bahçe tipi yığın kompostlama: Kompostlaşma

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

Bahçe tipi kompostlama: Tel örgü ve konteyner

Sığır gübresi

Çim atıkları

Saman

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

Reaktör kompostlama

ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

Küçük ölçekte döner tambur metodu

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

Kutu kompostlama

ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

Tel örgülü kafes kompostlama

ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

Kürekle karıştırmalı yığın kompostlama

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

Bahçe tipi kompostlama

ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

Bahçe tipi kompostlama

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

Bahçe tipi kompostlama

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER
ÜNİVERSİTESİ

Kompost

KOMPOST

AKADEMİSİ

1

ŞUBAT
20:30

KOMPOSTLAMA İŞLEMİ
VE KÜÇÜK ÖLÇEKTE
UYGULAMALARI

Prof. Dr. Kamil EKİNCİ
ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ

ANTALYA İL TARIM VE
ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ

#GelecekTarımda
www.antalya.tarimorman.gov.tr

AntalyaTarımOnline

antalyatarimonline

TÜRKİYE ULUSAL AJANSI
TURKISH NATIONAL AGENCY

KOMPOST

AKADEMİSİ

5

ŞUBAT
20:30

BOKAŞI
KOMPOSTU

Zir. Yük. Müh. Emine EKİNCİ
ISPARTA
UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ

ANTALYA İL TARIM VE
ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ

#GelecekTarımda
www.antalya.tarimorman.gov.tr

AntalyaTarımOnline

antalyatarimonline

Sonuçlar

- **Kompostlama işlemi ve Bokaşı kompostlama:**
  - Sıfır atık veya atıkların değerlendirilmesi sürecine katkı sağlamaktadır
  - Atıkların kaynağından ayırma kültürünün gelişmesine katkı sağlamaktadır
  - Fiziksel, kimyasal ve biyolojik açıdan daha sağlıklı Topraklar için ihtiyaç duyulan organik maddenin geri verilmesi sürecine katkı sağlamaktadır
  - Bu konuda yapılan projeler, yayım çalışmaları, bilgilendirme toplantıları, atıkların değerlendirme konusunda farkındalık yaratma ve farkındalık seviyesini artırmaktadır.
  - Bir sonraki çalışmalar, çevre açısından zararlı emisyonların azaltılması, toprakların sağlığının korunması, ve bu konuda farkındalığı artıracak eğitim ve öğretim projeleri yapılmalıdır.

